

COMUNICACIÓ LLIURE V JORNADES SSAP.

PROJECTE INTERXARXES DEL DISTRICTE D'HORTA-GUINARDÓ

Ahir els nostres representants polítics van utilitzar paraules com "Xarxa" per referir-se a l'estrategia de treball necessària i els companys tècnics la van esmentar com a eina per combatre i protegir-nos de la vulnerabilitat.

Creiem doncs que anem pel bon camí, avui podrem parlar de com portem això a la nostra pràctica quotidiana.

Si bé el projecte Interxarxes ja fou presentat les darreres IV Jornades SSAP per part dels nostres col·legues dels SSAP de Carmel i Taxonera hem cregut convenient fer aquesta nova presentació -la meua companya d'equip Pilar i jo mateix- com a representants del Comitè Tècnic per dos motius nous:

- a) Per la consolidació del projecte en el seu 4t any de funcionament amb una revisió profunda pel que fa el treball de casos.
- b) Posar l'èmfasi en aquells aspectes del projecte que suposen innovacions metodològiques d'ençà dels dos primers anys –Seminari d'Actualització de Serveis, Seminari d'Anàlisi de casos, Grup de pares d'adolescents, Seminari d' Actualització en Tècniques Grupals, Revisió de documentació...

DEFINICIÓ DEL PROJECTE:

Implementació d'una xarxa de coordinació estable entre els serveis de Salut, Ensenyament i Serveis Socials d'atenció als infants i adolescents del districte.

FUNCIONS PRINCIPALS:

La programació d'accions conjuntes que afavoreixin l'intercanvi d'informació i coneixements a partir de revisió periòdica de l'assistència oferta a l'usuari.

OBJECTIUS GENERALS:

- ◆ Assoliment d'una millora de la qualitat assistencial.
- ◆ Augment del coneixement de la realitat de la infància i la família al territori.
- ◆ Aprenentatge dels professionals sobre el treball en xarxa.
- ◆ Formulació de propostes relatives a la creació i/o millora de recursos existents.

ANTECEDENTS:

Interxarxes apareix l'octubre de 2000 com un projecte pilot arran de la necessitat que es detecta en les coordinacions entre serveis d'establir criteris d'actuació encaminats a evitar moltes de les disfuncions en l'assistència - per duplicació i/o absència d'intervenció- la coordinació -manca de treball conjunt- i en el coneixement dels Serveis i de les necessitats de la població d'un mateix territori.

Aquest projecte recull l'experiència del propi districte i també de la Coordinadora Tècnica Interdepartamental de Coordinació –CTIC– de la Generalitat i del treball fet a Nou Barris.

ESTRUCTURA ORGANITZATIVA:

- Comitè Assessor: Aprova la memòria anual i vetlla per les aportacions dels diferents departaments tot estudiant les propostes realitzades al projecte.
- Comissió Plenària: Els equips i professionals interventors, trobada bimensual.
- Comitè tècnic: Dinamitzador del projecte reforçant la funció del Coordinador, trobada mensual.
- Equip del Cas: Professionals que intervenen directament amb les famílies. Trobada segons necessitats del cas i a criteri de l'equip.

SERVEIS IMPLICATS EN EL PROJECTE:

SSAP ; Serveis Socials d'Atenció Primària.

EAP ; Equip d'Assessorament Psicopedagògic.

EAIA ; Equip d'Atenció a la Infància i l'Adolescència en alt risc.

CSMIJ ; Centre de Salut Mental Infantil i Juvenil.

CDIAP ; Centre de Desenvolupament Infantil d'Atenció Primària.

ABS ; Àrees Bàsiques de Salut.

CARITAS.

FUNDACIÓ ADSIS ; Associació de Serveis d'Iniciativa Social.

CENTRE JUVENIL MARTI-CODOLAR.

CENTRE D'EDUCACIÓ ESPECIAL – Carrilet.

ADSI ; Associació de Serveis d'Iniciativa Social.

ESCOLA D'APRENENTS.

Volem en aquest sentit demanar també la incorporació al Projecte de l'Escola Especial "REL".

OBJECTIUS ESPECÍFICS DEL PROJECTE

I. INTERVENCIÓ EN SITUACIONS FAMILIARS AMB ESPECIALS DIFICULTATS

II. AUGMENT DEL CONEIXEMENT DE LA REALITAT DE LA INFÀNCIA I FAMILIA AL DISTRICTE

a.) Seminari d'actualització de serveis (SAS)

Seminari realitzat per tal d'incrementar el coneixement mutu i ajustar les expectatives dels professionals sobre els serveis existents (límits i possibilitats) que ha inclòs la presentació dels serveis públics i privats participants al projecte

b.) Elaboració d'un informe sobre "Infància i família al districte".

Per aquest tema hem establert contacte amb l'observatori de la Infància

III. APRENTATGE METODOLOGÍA TREBALL EN XARXA

a.) Seminari d'anàlisi i discussió de casos (SAC).

Espai d'anàlisi de casos amb la participació d'un professional extern, amb periodicitat bimensual i obert a tots els professionals i serveis interessats per tal de continuar la tasca d'aprenentatge dels professionals sobre la metodologia de treball en xarxa.

IV. GENERAR NOVES PROPOSTES D'ACTUACIÓ

a.) Taller de pares d'adolescents: experiència grupal interserveis

b.) Realització d'un grup de discussió de pares d'adolescents.

c.) Millora de circuits de coordinació ínter-serveis:

d.) Propostes de les disfuncions detectades: absentisme romanesos, etc

e.) proposta de creació de nous serveis/equipaments (Centre de dia per a adolescents)

V. DIFUSIÓ DEL PROJECTE

a.) Difusió interna del projecte

b.) Jornada sobre "La Infància al districte d'Horta-Guinardó" i Fòrum Interxarxes

c.) Fòrums científics (jornades, congressos, articles)

ANÀLISI DE LES INTERVENCIONS FAMILIARS -CASUÍSTICA:

Un cop designat –a proposta de tres serveis interventors– el grup familiar s'inicien trobades periòdiques dels professionals -equip del cas- amb la finalitat d'abordar interdisciplinàriament la intervenció.

Malgrat que la valoració general del projecte continua sent positiva, considerem necessari, per la seva pròpia naturalesa, mantenir un esperit de millora i renovació permanent de tot allò que esdevé disfuncional.

El director general del Fòrum Sr. Jordi Oliveras parlava de "l'armari del errors" tot referint-se al recull que ha anat fent l'organització de les seves experiències negatives i que no van poder evitar per manca de precedents en l'organització d'esdeveniments com el Fòrum.

Aquest recull –ens deia en la presentació a Col·legis Professionals el passat dia 17/4- el traspassaran als seus successors per tal que no es repeteixin las mateixes errades.

Nosaltres després de l'experiència d'aquests quatre anys parlarem millor de "l'armari de les reflexions" i no tant d'errors.

Segur que també servirà per aquells que vulguin en un futur incorporar aquesta línia de treball en el seu quotidià.

És en aquest sentit que volem destacar quatre aspectes on es concentren les qüestions que els professionals considerem que s'haurien de millorar en el projecte:

Hi ha cert desequilibri en el nivell de participació de les zones.

Les raons són diverses:

- En alguns casos ja existeix coordinació, al marge del projecte, si bé en molts els EAP de salut no participen d'aquesta coordinació.
- A vegades hi ha hagut discrepàncies entre els serveis participants, sigui en el moment de la derivació i/o en el treball posterior. Aquestes experiències de dificultat han generat conductes d'inhibició respecte a la participació al projecte.
- Alguns professionals comenten la seva percepció de que la participació al projecte suposa molt temps i paperassa en relació als resultats obtinguts.
- També es destaca el coneixement insuficient que tenen alguns professionals sobre el propi projecte.

Problemes en la derivació dels casos.

Es constata que a vegades hi ha propostes que no arriben a formalitzar-se per diverses raons:

- ◆ Si algun professional i/o servei no està d'acord amb la derivació al projecte, donada la necessitat de partir d'un consens total es desestima la seva incorporació.
- ◆ El servei i/o el referent no veu clara la proposta de derivació i pot viure el fet més com a imposició que no altra cosa.

Assignació i funcions del referent del cas.

En el disseny inicial del projecte el paper del referent apareix com a element clau del cas. Aquest havia d'assumir un nombrós conjunt de funcions com: ser el responsable de la convocatòria de les reunions de seguiment del cas. El fil conductor davant la família, globalitzador de les intervencions de l'equip, aglutinador de la informació, propiciador de temes de discussió, qui dissenya el pla de treball recollint i consensuant la informació i finalment qui omple els protocols del seguiment.

El resultat de l'experiència ha estat que si bé al principi la funció va estar coberta sense massa entrebancs, avançat el procés i amb alguns dels nous casos que s'han incorporat darrerament al projecte, es plantegen resistències per assumir-la. Per això aquesta, està en ple procés de revisió.

Realment aquesta figura mai ha estat el referent davant la família, li ha costat molt assumir el rol i la seva funció ha presentat excessiva dificultat per aglutinar i recollir la informació.

La documentació prevista al projecte (protocols) s'omple parcialment .

La necessitat de disposar d'una documentació comuna pretén afavorir el seguiment d'una metodologia que ajudi en la construcció del cas, en la seva anàlisi conjunta i també en el seu posterior seguiment.

Tanmateix és una eina important per les tasques d'avaluació global del projecte. La realitat actual, no obstant, es que aquesta documentació que inclou bàsicament tres documents de cada cas (Full Derivació, Full Pla de Treball, Full Avaluació) no s'omple en tots els casos i això impedeix el compliment dels objectius proposats. Les raons són també diverses:

- Alguns professionals perceben aquesta tasca com a feixuga,excessiva, i sobreafegida a la que fan quotidianament.
- En alguns casos, i per les raons apuntades al punt anterior, no queda clar qui és el responsable, dins l'equip del cas, d'aquesta tasca.
- Apareix com un obstacle de tipus burocràtic.

PROPOSTES DE MILLORA

A partir d'aquestes dificultats observades proposem un seguit de mesures que creiem que poden permetre modificar les disfuncions actuals:

Sobre la participació al projecte del serveis i/o professionals DE LES ZONES

- Augmentar la informació del projecte sobretot en aquells serveis i/o professionals de més recent incorporació. Pel que fa als Equips de Salut i atenent la seva dispersió geogràfica, es proposa assignar un referent en cada servei per tal de facilitar la Interlocució entre projecte i servei.
- Establir acords amb serveis que actualment no formen part del projecte, malgrat atenguin molts casos on intervenen serveis inclosos a l'Interxarxes.
- Potenciar els espais actuals de coordinació (p.e. Comissions socials a les escoles) per tal de no duplicar esforços.
- Tractar d'incorporar als casos ja atesos al projecte aquells professionals del serveis que hi intervenen, especialment els professionals de l' EAP de salut.
- Millora de la definició del rol de Referent del cas així com de la simplificació de la documentació.
- Augmentar el suport dels membres del Comitè Tècnic als equips del cas.

Sobre la metodologia de derivació de casos

- Establir una comunicació prèvia, per part del professional derivant de manera personalitzada -telefònicament o presencial- amb la resta de professionals abans de la proposta escrita.
- En cas de desacord amb la proposta de derivació, fer una comunicació al coordinador i/o Comitè Tècnic per tal d'aclarir i poder debatre sobre els motius de desacord abans de la desestimació definitiva.

Sobre el Referent del cas.

Ens replantegem el nivell d'exigència demanat a aquesta figura. Apostem en un futur per un professional de referència seguint potser criteris territorials i/o de disciplina base present en tots o quasi tots el casos. Amb funcions exclusivament d'aglutinador de la informació que el desenvolupament del cas generi, sense demanar cap més funció.

Això ens permetrà continuar estandaritzant la recollida per tal de poder avaluar les fites assolides a final de cada període , establint si escau correctors que actualitzin la intervenció. De cap manera podem permetre que aquesta funció influeixi negativament fins provocar la inhibició de la participació dels professionals en el projecte.

Per tant:

- Redefinirem les seves funcions concretant-les en dues si s'escau:

encarregat de la convocatòria de les reunions de seguiment de l'equip del

cas i de la tramitació de la documentació bàsica.

- Tanmateix ens plantejarem l'assumpció, de manera provisional per l'any 2004, d'aquesta funció pel membre del Comitè Tècnic participant a l'equip del cas i/ o quan no es doni aquest fet pel coordinador del projecte si així es acordat per totes les parts.

Sobre la documentació

Establir com a documentació bàsica per cada cas un document síntesi tot assignant la tramitació d'aquesta documentació al referent del cas, que la recollirà en persona si és possible o telefònicament/electrònicament.

En l'esmentada línia presentem una nova fitxa resum que vol substituir les tres anteriors amb la idea de simplificar la feina i a la vegada seguir el principi tècnic que defensa "no cal que tothom ho sàpiga tot".

Per anar acabant només dir com a desig personal- que cal anar aprofundint en la implicació de cadascú per tal d'arribar assolir com a pròpies les fites obtingudes en el treball quotidià de tots plegats, protegint-nos, però sobretot protegint el ciutadà de les nostres males pràctiques si se'n donen.

Agraïr a l'organització l'oportunitat de fer coincidir, en unes Jornades, la veu de quatre pedagogs parlant dels professionals que construïm i acompanyem processos de canvi. Això vol dir certament que hi ha coses que estan canviant...

Josep M. Elias i Costa

Pedagog

EAIA Horta-Guinardó

Barcelona, maig de 2004